

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

ĐÀO QUANG DŨNG

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT MỘT SỐ
GIẢI PHÁP XÓA ĐÓI GIẢM NGHÈO CHO HỘ NÔNG DÂN
HUYỆN LỤC YÊN, TỈNH YÊN BÁI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

ĐÀO QUANG DŨNG

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT MỘT SỐ
GIẢI PHÁP XÓA ĐÓI GIẢM NGHÈO CHO HỘ NÔNG DÂN
HUYỆN LỤC YÊN, TỈNH YÊN BÁI**

**Ngành: Kinh tế nông nghiệp
Mã số: 8.62.01.15**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. Dương Hoài An

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là kết quả nghiên cứu của tôi, mọi số liệu sử dụng trong Luận văn này đều được trích dẫn. Các số liệu sơ cấp là kết quả điều tra, đánh giá của tôi và chưa được sử dụng trong bất cứ một công trình nghiên cứu nào khác. Tôi cũng xin cam đoan mọi sự giúp đỡ đều đã được cảm ơn.

Thái Nguyên, tháng 01 năm 2019

Tác giả luận văn

Đào Quang Dũng

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu thực hiện đề tài tại huyện Lục Yên, tỉnh Yên Bái, tôi đã hoàn thành xong luận văn tốt nghiệp của mình. Để có được kết quả này ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ chu đáo, nhiệt tình của nhà trường, các cơ quan, thầy cô, bạn bè. Tôi xin được bày tỏ lòng trân thành cảm ơn tới:

Ban giám hiệu trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, Phòng đào tạo cùng toàn thể các thầy cô đã tận tình giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập cũng như thời gian hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Để có được kết quả này, tôi vô cùng biết ơn và tỏ lòng kính trọng sâu sắc đến TS. Dương Hoài An, người đã nhiệt tình hướng dẫn tôi làm đề tài và cũng là người đầu tiên tạo cho tôi mong muốn được làm khoa học và cống hiến cho khoa học.

Xin trân thành cảm ơn sự giúp đỡ của các lãnh đạo huyện Lục Yên, lãnh đạo các Phòng Lao động, TB&XH, Chi cục Thống kê, Văn phòng cấp ủy và Chính quyền huyện và lãnh đạo các xã Yên Thắng, Minh Tiến, Khánh Hòa đã tạo điều kiện rất thuận lợi cho tôi trong việc thu thập số liệu, nghiên cứu địa bàn để hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Cuối cùng tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn tới đồng nghiệp, bạn bè đã đồng viên đã đồng viên tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu đề tài.

Xin trân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 01 năm 2019

Tác giả luận văn

Đào Quang Dũng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	4
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	5
1.1. Cơ sở lý luận của vấn đề nghiên cứu	5
1.1.1. Khái niệm về nghèo đói	5
1.1.2. Tiêu chí đánh giá chuẩn nghèo	7
1.1.3. Nghèo đa chiều.....	9
1.1.4. Hậu quả của nghèo đói.....	11
1.1.5. Các nguyên nhân của đói nghèo	12
1.1.6. Các phương pháp giảm nghèo.....	15
1.2. Cơ sở thực tiễn của vấn đề nghiên cứu	15
1.2.1. Các nghiên cứu của các tác giả nước ngoài	15
1.2.2. Các nghiên cứu của các tác giả trong nước.....	18
1.2.3. Tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan	20
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ...	23
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	23
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	23
2.1.2. Tài nguyên thiên nhiên.....	24

2.1.3. Đặc điểm kinh tế - xã hội	26
2.1.4. Điều kiện dân số và lao động của huyện Lục Yên.....	28
2.1.5. Cơ sở vật chất của huyện Lục Yên	29
2.2. Nội dung nghiên cứu	32
2.3. Nguồn số liệu	32
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	32
2.4.1. Phương pháp định lượng	32
2.4.2. Phương pháp thu thập thông tin	33
2.4.3. Phương pháp tổng hợp, xử lý số liệu	34
2.4.4. Phương pháp phân tích thông tin	34
2.4.5. Phương pháp định tính	35
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	36
3.1. Nghiên cứu thực trạng nghèo tại huyện Lục Yên	36
3.1.1. Kết quả thực hiện giảm nghèo của huyện, giai đoạn 2015 - 2017.....	36
3.1.2. Những tồn tại và nguyên nhân nghèo của huyện	40
3.1.3. Đánh giá những thuận lợi, khó khăn của huyện Lục Yên	41
3.2. Thực trạng kết quả nghiên cứu nghèo của địa bàn điều tra	42
3.2.1. Kết quả nghiên cứu một số chỉ tiêu thống kê và đặc điểm của các hộ điều tra.....	42
3.2.2. Thông tin về chủ hộ.....	43
3.2.3. Tình hình dân tộc của nhóm hộ điều tra	44
3.2.4. Tình hình nhân khẩu và lao động của nhóm hộ điều tra.....	44
3.2.5. Tình hình thu nhập, chi tiêu, vốn tiền mặt của nhóm hộ điều tra	45
3.2.6. Tình hình vay vốn của nhóm hộ điều tra phục vụ sản xuất	48
3.2.7. Tình hình các điều kiện thuận lợi khác có ảnh hưởng đến giảm nghèo của hộ.....	50
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập và chi tiêu bình quân năm của hộ.....	51
3.3.1. Các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập bình quân năm của hộ	51

3.3.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến chi tiêu bình quân năm của hộ	52
3.4. Phân tích SWOT công tác giảm nghèo tại địa phương.....	53
3.4.1. Điểm mạnh trong vấn đề giảm nghèo tại địa phương.....	54
3.4.2. Điểm yếu trong vấn đề giảm nghèo tại địa phương.....	54
3.4.3. Những cơ hội trong vấn đề giảm nghèo tại địa phương.....	55
3.4.4. Những thách thức trong vấn đề giảm nghèo tại địa phương	55
3.5. Đề xuất một số giải pháp giảm nghèo cho hộ nông dân huyện Lục Yên	59
3.5.1. Giải pháp về vốn	59
3.5.2. Giải pháp về đất đai.....	60
3.5.3. Giải pháp về thị trường	61
3.5.4. Giải pháp về phát triển các ngành nghề phụ trong nông thôn	62
3.5.5. Giải pháp về phát triển giáo dục, đào tạo.....	63
3.5.6. Giải pháp về xây dựng phát triển cơ sở hạ tầng.....	64
3.5.7. Giải pháp về thực hiện có hiệu quả các chính sách XDGN.....	64
KẾT LUẬN, KIẾN NGHỊ	65
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	68

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

TT	Nội dung	Ký hiệu, viết tắt
1	Ban chỉ đạo	BCĐ
2	Cơ sở hạ tầng	CSHT
3	Dân tộc thiểu số	DTTS
4	Hội đồng nhân dân	HĐND
5	Lao động - Thương binh và xã hội	LĐ-TB&XH
6	Ngân hàng thế giới	WB
7	Ủy ban nhân dân	UBND
8	Văn hóa	VH
9	Xóa đói giảm nghèo	XĐGN

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Chuẩn nghèo của Việt Nam được xác định qua các thời kỳ	8
Bảng 2.1: Tình hình dân số và lao động của huyện qua 3 năm	28
Bảng 2.2: Lựa chọn địa điểm điều tra	33
Bảng 3.1: Thực trạng nghèo của huyện Lục Yên, giai đoạn 2015 - 2017	37
Bảng 3.2: Diễn biến hộ nghèo, cận nghèo do thu nhập và do thiếu hụt các dịch vụ cơ bản của huyện Lục Yên	38
Bảng 3.3: Hộ nghèo theo mức độ tiếp cận các dịch vụ xã hội	39
Bảng 3.4: Kết quả nghiên cứu một số chỉ tiêu thống kê và đặc điểm của các hộ điều tra	42
Bảng 3.5: Thông tin chung về chủ hộ điều tra	43
Bảng 3.6: Tình hình dân tộc của nhóm hộ điều tra	44
Bảng 3.7: Tình hình nhân khẩu và lao động của nhóm hộ điều tra	44
Bảng 3.8: Tình hình thu nhập, chi tiêu, vốn tiền mặt của nhóm hộ điều tra ..	45
Bảng 3.9: Tình hình đất sản xuất, gia súc, gia cầm, trang bị máy móc, công cụ phục vụ sản xuất của nhóm hộ điều tra	47
Bảng 3.10: Tình hình vay vốn của nhóm hộ phục vụ sản xuất	49
Bảng 3.11: Tình hình của nhóm hộ điều tra	50
Bảng 3.12: Các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập bình quân năm của hộ	51
Bảng 3.13: Các yếu tố ảnh hưởng đến chi tiêu bình quân năm của hộ	52
Bảng 3.14: Ma trận SWOT giảm nghèo tại các xã nghiên cứu	56

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN

1. Mục đích nghiên cứu của đề tài

- Đánh giá thực trạng nghèo trên địa bàn huyện Lục Yên.
- Chỉ ra được những nguyên nhân chính ảnh hưởng đến nghèo của các hộ nông dân trên địa bàn huyện.
- Đề xuất một số giải pháp thích hợp nhằm xoá đói giảm nghèo cho hộ nông dân huyện Lục Yên.

2. Phương pháp nghiên cứu

2.1. Phương pháp định lượng

Đề tài sử dụng mô hình nghiên cứu sau để đánh giá tác động:

$$Y_i = \alpha + \beta_0 X_{1i} + \beta_2 X_{2i} + \varepsilon \quad (2.1)$$

2.2. Phương pháp thu thập thông tin

- a. Phương pháp thu thập thông tin thứ cấp.
- b. Phương pháp thu thập thông tin sơ cấp
 - Phương pháp xác định mẫu điều tra
 - Phương pháp chuyên gia, chuyên khảo

2.3. Phương pháp định tính

Để những thuận lợi và khó khăn trong công tác giảm nghèo tại địa phương, đề tài sẽ tiến hành một nghiên cứu SWOT thông qua một số cuộc phỏng vấn sâu đối với các bên liên quan như đã liệt kê trong phần “Nguồn số liệu” ở trên.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Một số chỉ tiêu thống kê và đặc điểm của các hộ điều tra